

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoPr/2/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117201067
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8117201067.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochta a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobkyne: C. I. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/XX, XXX XX G., práv. zast.: Advokátska kancelária JUDr. Gabriela Jablonská, advokátka, Letná 47, 040 01 Košice, proti žalovanému: M. B., M. úrad XX, XXX XX B., právne zastúpený advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Blyšťan s.r.o., Brezová 10, 040 01 Košice, v konaní o určenie neplatnosti odvolania z funkcie s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č.k. 11Cpr/7/2017-160 z 15.03.2018 takto

rozhodol:

I. O d m i e t a odvolanie žalovaného proti výroku III., ktorým súd konanie v časti uhradenia náhrady mzdy vo výške rozdielu príjmu riaditeľky X. a C. školy B. a rádovej učiteľky vypočítanej do XX.XX.XXXX až do opätovného umožnenia vykonávania funkcie riaditeľky X. školy a C. školy B. vylúčil na samostatné konanie.

II. Vo zvyšnej napadnutej časti, t.j. okrem výroku II., ktorým súd návrh vo zvyšnej časti zamietol rozsudok z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. V záhlaví tohto rozhodnutia označených strán sporu súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne:

I. Súd u r č u j e , že odvolanie riaditeľky z funkcie riaditeľky X. školy a C. školy B. vykonané listom žalovaného zo dňa XX.XX.XXXX je neplatné.

II. V prevyšujúcej časti súd návrh z a m i e t a .

III. Konanie v časti uhradenia náhrady mzdy vo výške rozdielu príjmu riaditeľky X. školy a C. školy B. a rádovej učiteľky vypočítanej od XX.XX.XXXX až do opätovného umožnenia vykonávania funkcie riaditeľky X. školy a C. školy B. vylučuje na samostatné konanie.

IV. Žalobkyňa m á p r á v o na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom samostatným uznesením.

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1 zákona č. 596/2003 Z.z., § 3 ods. 1, ods. 2, § 34, § 39 Občianskeho zákonníka. Výrok o trovách konania ustanoveniami § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 CSP.

3. K otázke svojej právomoci a príslušnosti poukázal na rozhodnutia NS SR, sp. zn. 5Cdo/133/2011, 5Cdo/235/2011, 3Cdo/117/2011 a uzavrel, že ma jednak právomoc a jednak príslušnosť predmetný spor prejednať a rozhodnúť. Existenciu naliehavého právneho záujmu na určení, že odvolanie žalobkyne z

funkcie riaditeľky je neplatné odôvodnil zásahom do osobnostných práv žalobkyne. Samotnú dôvodnosť žaloby v časti určenia odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky založil na zistení, že konanie žalobcu bolo v rozpore s dobrými mravmi, teda tento úkon považoval za absolútne neplatný, lebo odvolanie z funkcie bolo účelové, neodôvodniteľné, po viac ako dvoch rokoch od porušenia povinnosti, ktorej splnenie žalovaný od žalobkyne nevyžadoval, čím on porušil vyššie citovaný zákon, a ak žalovaný napriek tomu akceptoval vykonávanie funkcie riaditeľky žalobkyňou, súd nemohol akceptovať jej odvolanie. V časti určenia, že funkcia riaditeľky naďalej trvá, v časti uloženia povinnosti žalovanému umožniť žalobkyňu vykonávať funkciu riaditeľky žalobu zamietol, lebo vyslovil, že odvolanie je neplatné. Rozdiel v mzdových nárokoch medzi funkciou riaditeľky a učiteľky vylúčil na samostatné konanie. Žalobkyňa ako plne úspešnej strane priznal nárok na náhradu trov proti žalovanému v rozsahu 100%.

4. Proti tomuto rozsudku, okrem výroku ktorým bol návrh v prevyšujúcej časti zamietnutý (II.), podal odvolanie žalovaný citujúc v zákone uvedené odvolacie dôvody podľa § 365 písm. a/, c/, d/, f/, g/ CSP. Z obsahu odvolania je zrejmé, že žalovaný spochybňuje jednak právomoc a jednak kauzálnu príslušnosť prvoinštančného súdu na prejednanie a rozhodnutie tohto sporu a v tejto časti považuje rozhodnutie prvoinštančného súdu aj za nepreskúmateľné. Žalovaný má ďalej za to, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré je v tomto prípade podľa žalovaného priamo v rozpore so zákonom, lebo nepodanie majetkového priznania žalobkyňou je porušením jej povinností a tak dôvodom na jej odvolanie, pričom je irelevantné, kedy a ako sa zriaďovateľ o porušení povinností dozvie, pričom zákon neustanovuje žiadnu premlčaciu lehotu, do kedy musí zriaďovateľ odvolať riaditeľa pre porušenie zákonných povinností. Vyslovil názor, že povinnosťou žalobkyne bolo majetkové priznanie podať do 30 dní od ustanovenia do funkcie (t.j. od 01.07.2014), to že k odvolaniu došlo po určitom čase od porušenia povinnosti, neznamená ospravedlnenie tohto konania žalobkyne zo strany žalovaného, a takéto konanie žalovaného nebolo v rozpore s dobrými mravmi. Práve naopak v rozpore so zákonom konala žalobkyňa, keď si nespĺnila zákonom stanovené povinnosti. Navrhoval konanie zastaviť, postúpiť vec príslušnému orgánu, alebo súdu, eventuálne rozsudok zrušiť a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť.

5. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení uviedla, že ide o pracovnoprávny spor, teda vec patrí do právomoci súdov rozhodujúcich pracovnoprávne spory. V ostatnom poukázala na svoju argumentáciu pred prvoinštančným súdom s tým, že zákon vraví iba o hraničnej lehote na podanie majetkového priznania, nič nevraví o mimoriadnom majetkovom priznaní, ona menovací dekrét obdržala 30.04.2014 s účinnosťou od 01.07.2014, a majetkové priznanie podala vo februári 2014 a mimoriadne majetkové priznanie v apríli 2014. Navrhla odvolanie žalovaného zamietnuť.

6. Ďalšie podania strán sporu dané neboli.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie čiastočne prípustné (§ 355 CSP) a čiastočne neprípustné (analogicky § 357 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je z časti dôvodné.

8. O vylúčení veci na samostatné konanie rozhoduje súd uznesením (§ 234 ods. 1 CSP). Proti uzneseniu je vo všeobecnosti prípustné odvolanie iba vtedy, ak to zákon výslovne pripúšťa (§ 357 CSP). Ak je podané odvolanie proti uzneseniu, ktoré nie je obsiahnuté v enumeratívnom výpočte, musí byť bez ďalšieho odmietnuté (§ 386 písm. c/ CSP). Proti uzneseniu o vylúčení veci na samostatné konanie odvolanie nie je prípustné, lebo nie je výslovne uvedené v už zmieňovanom ustanovení § 357 CSP.

9. Ak potom tu odvolaním napadnutý III. výrok rozsudku o vylúčení veci na samostatné konanie je rozhodnutím, proti ktorému zákon odvolanie neprípúšťa (analogicky § 357 CSP), odvolaciemu súdu neostávalo nič iné, a to aj napriek nesprávne poučeniu o prípustnosti odvolania zo strany prvoinštančného súdu, odvolanie žalovaného postupom podľa § 386 písm. c/ CSP voči tomuto výroku odmietnuť.

10. Predmetom sporu je určenie, že odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky je neplatné. K uvedenému pridružila žalobkyňa i ďalšie nároky.

11. Pokiaľ žalovaný namietal v podanom odvolaní nedostatok právomoci a kauzálnej príslušnosti všeobecného súdu vo veci konať, je potrebné poukázať na judikatúru Najvyššieho súdu SR, ustálenú súdnu prax, ktorá považuje odvolanie z funkcie riaditeľa školy za právny úkon v pracovnoprávnej oblasti, ktorého neplatnosť treba posudzovať v zmysle občianskeho práva. Je jednostranným prejavom vôle žalovaného smerujúcim k vzniku, zmene, resp. zániku práv, ktoré právne predpisy s týmto prejavom spájajú (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR 5Cdo/133/2011 zo dňa 29.10.2012, rozsudok Najvyššieho súdu SR 5Cdo/235/2011 zo dňa 18.9.2012, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6MCdo/3/2015 zo dňa 24.2.2016).

12. Žalovaný tvrdil, že napadnutý rozsudok je v tejto časti (otázka právomoci a kauzálnej príslušnosti) aj nepreskúmateľný. Iba také rozhodnutie je nepreskúmateľné, ktorého právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, resp. tieto právne závery v žiadnej možnej interpretácii z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplývajú. Z odôvodnenia tu napadnutého rozsudku v tejto časti však jednoznačne vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Za daného stavu potom odôvodnenie napadnutého rozsudku v tejto časti jednoznačne rešpektuje kautely určujúce minimálnu mieru racionality a konzistencie skutkovej a právnej argumentácie, teda je preskúmateľné.

13. Z vyššie uvedeného plynie dostatočný a nespochybniteľný záver o neopodstatnenosti týchto odvolacích námietok žalovaného, čím potom nemohli byť naplnené odvolacie dôvody, že neboli splnené podmienky, že došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces, že rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a že konanie bolo postihnuté inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie (§ 365 písm. a/ - d/ CSP).

14. Žalovaný ďalej tvrdí, že rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, ba je až v priamom rozpore so zákonom. Odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

15. V tomto spore je nepochybné, že žalobkyňa bola do funkcie riaditeľky menovaná žalovaným dňa 30.04.2014 s účinnosťou od 01.07.2014 do 30.06.2019. V tejto súvislosti jej vznikla o.i. i povinnosť deklarovať svoje majetkové pomery do 30 dní od ustanovenia do funkcie riaditeľky (§ 10 ods. 1 písm. a/ zák. č. 552/2003Z.z.). 30 - dňovú lehotu na splnenie si tejto povinnosti zákon viaže na okamih ustanovenia do funkcie, ktorým v tomto prípade bol deň 01.07.2014, a nie na okamih prevzatia menovacieho dekrétu. Potom je nepochybné, že žalobkyňa si túto zákonom uloženú povinnosť bezpochyby nespĺnila, a bolo v tomto smere úplne nadbytočným sa zaoberať otázkou ne/podania mimoriadneho majetkové priznania v apríli 2014, na podanie ktorého sa v tomto spore odvolávala tak všemožne žalobkyňa.

16. Zákon zriaďovateľovi ukladá obligatórne povinnosť odvolať riaditeľa o.i. i v prípade, ak si riaditeľ nespĺní svoju zákonom stanovenú povinnosť deklarovať svoje majetkové pomery do 30 dní od ustanovenia do funkcie (§ 3 ods. 7 písm. b/ zák. č. 596/2003Z.z. v spojení s 10 ods. 1 písm. a/ zák. č. 552/2003Z.z.), pričom v prípade takéhoto odvolania, sa vyžaduje iba vyjadrenie príslušnej rady školy (§ 3 ods. 9 zák. č. 596/2003Z.z., a nie súhlas s odvolaním, tak ako sa to mylne v tomto spore domnieva žalobkyňa.

17. Táto povinnosť zriaďovateľa z časového hľadiska nie je zákonom limitovaná, a v prípade, ak zriaďovateľ uvedené porušenie povinnosti zistí, musí prikročiť k odvolaniu riaditeľa. Na ťarchu zriaďovateľa nemožno pripísať ani kontrolu, resp. vynútenie si splnenie povinnosti, v tomto prípade deklarovanie majetkových pomerov do 30 dní od ustanovenia do funkcie riaditeľa, lebo touto povinnosťou zákon zaťažuje vymenovaného riaditeľa, a nie zriaďovateľa.

18. Potrebné je poukázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý už vo svojom rozsudku z 28.02. 2005, sp. zn. 2 Cdo 178/2004, ktorý si osvojila aj následná ustálená prax najvyššieho

súdu, vyslovil právny záver, od ktorého ani po zmene právnych predpisov (zákon č. 542/1990 Zb. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, účinný do 31. decembra 2003, ktorý bol zmenený zákonom č. 596/2003, účinným od 1. apríla 2003 v znení neskorších predpisov) nie je dôvod odstúpiť. Ako uviedol Najvyšší súd vo vyššie citovanom rozhodnutí, ustanovenia zákona č. 542/1990 Zb. (v súdnej veci zákona č. 596/2003 Z.z., v znení neskorších predpisov obdobne) osobitne neupravovali náležitosti odvolania z funkcie a nerobí tak ani zákon č. 313/2001 Z.z. o verejnej službe (v súčasnosti zákon č. 552/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov o výkone práce vo verejnom záujme), ktorý ohľadne pracovnoprávnych vzťahov odkazuje na úpravu Zákonníkom práce (zákon č. 311/2001 Z.z. v znení neskorších noviel), okrem prípadov, ak sám alebo osobitný predpis neustanovuje inak).

19. Potom právny úkon urobený zriaďovateľom - odvolanie z funkcie riaditeľa školy, je potrebné vykladať ako prejav vôle, smerujúci k zániku práva, ktoré právny predpis s takýmto prejavom spája. Pre jeho platnosť je postačujúca jeho určitosť a zrozumiteľnosť, ktorých naplnenie je dané uvedením konkrétnym ustanovením zákona. Musí sa dostať do dispozičnej sféry druhej strany - riaditeľovi. V prejednávanom spore uvedené bezpochyby naplnené bolo.

20. Tak ako každý iný právny úkon, aj odvolanie z funkcie riaditeľa ako jednostranný právny úkon je neplatný, ak je v rozpore s dobrými mravmi. Výkon práv a povinností musí byť v súlade s dobrými mravmi. Neplatným je preto aj odvolanie zriaďovateľom, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Rozpor s dobrými mravmi predpokladá, že motívy odvolania nie sú v súlade so základnými zásadami právneho poriadku.

21. Povinnosťou prvoinštančného súdu bolo sa zaoberať a skúmať motív odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky, ak ho tá označila za účelové z dôvodu, že začala poukazovať na neplnenie si zákonných povinností žalovaného ako zriaďovateľa školy, čo malo vyústiť až do podania trestného oznámenia a civilných žalôb zo strany žalobkyne. Prvoinštančný súd vôbec nezisťoval a nezaoberal sa úvahami, či z hľadiska takto uplatneného odvolania z funkcie riaditeľky so zreteľom na všetky dostupné okolnosti prípadu, to zodpovedalo dobrým mravom. Zistenie skutočného motívu a skutočných dôvodov pre odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky, môže viesť k zisteniu, či tento jednostranný právny úkon je (nie je) v rozpore s dobrými mravmi.

22. K rozhodnutiu súdu prvej inštancie o trovách konania odvolací súd uvádza, že k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd dochádza nie len postupom súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení procesného predpisu upravujúceho náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté čerty svojvôle, ale v neposlednom rade aj v takom prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu ku výroku o trovách konania celkom nedostatočné, t.j. nepreskúmateľné.

23. Záver súdu prvej inštancie o trovách konania jednoznačne nerešpektuje ustanovenie kogentnej normy (§ 255 CSP) a je taktiež nepreskúmateľné, lebo súd neuviedol rozumné a dostatočné dôvody, na ktorých svoj záver urobil. V tomto spore bolo uplatnených niekoľko samostatných nárokov, kde z časti bolo žalobe vyhovené, z časti bola žaloba zamietnutá, a z časti boli nároky vylúčené na samostatné konanie. Ak strana sporu v jednej žalobe uplatní niekoľko samostatných nárokov, postupuje sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa zásad pre priznanie náhrady trov konania pri každom nároku samostatne. Trovy, ktoré strana sporu súčasne vynaložila na viac spoločne prejednávaných nárokov, je potrebné rozdeliť podľa pomeru výšky jednotlivých nárokov (t.j. podľa toho, ako sa tá-ktorá vec zo spoločne prejednávaných vecí podieľala na vzniku týchto trov). Pri objektívnej kumulácii treba za plný úspech považovať aj to, ak strana uspeje pri uplatňovaní jedného nároku, kým ostatné nároky budú, za zákonom splnených podmienok, vylúčené sa samostatné konanie - úspešná strana má v tomto prípade plný nárok na náhradu trov konania bez ohľadu na to, aký bude procesný výsledok ďalších nárokov prejednávaných a rozhodnutých v samostatných konaniach. Uvedeným sa súd prvej inštancie vôbec neriadil.

24. Odvolaciemu súdu tak potom neostávalo nič iné, ako postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť rozsudok vo zvyšnej napadnutej časti (výroky I. a IV.) a postupom podľa § 391 CSP vrátiť vec v rozsahu zrušenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

25. Úlohou súdu prvej inštancie tak bude znova vo veci konať v intenciách naznačených odvolacím súdom, následne vo veci znova rozhodnúť, a samozrejme, svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v § 220 ods. 2 CSP aj náležite odôvodniť.

26. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade všetkých trov konania (§ 396 ods. 3 CSP).

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).